

Správa školství II

MP811Zk Správní právo III

6. přednáška 26. 3. 2019
Stanislav Kadečka

1

Obsah přednášky

Zaměření, organizace a právní úprava správy vysokého školství. Vysoké školy, členění a orgány. Vysokoškolské studium; akademická obec, rozhodování ve věcech vysokoškolského studia.

2

Ústavní základy

Listina základních práv a svobod

Čl. 15 odst. 2

Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby je zaručena.

Čl. 33

(1) Každý má **právo na vzdělání**. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.

(2) Občané mají **právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.**

(3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se **může vzdělání poskytovat za úplatu.**

(4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.

3

Ústavní základy

- **Pl. ÚS 32/95**, „Právo na vzdělání na vysoké škole nelze chápat jako základní právo v tom smyslu, že by každý byl oprávněn studovat na vysoké škole, jakou si sám zvolí, a že by stát byl povinen zaručit komukoliv takové vzdělání, jaké si přeje.“

4

Právní úprava

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
- Množství podzákoných předpisů, zejména pak vyhlášky MŠMT, blíže viz www.msmt.cz/dokumenty

5

Vysoké školy

- **nevyšší článek vzdělávací soustavy** - centry vzdělanosti a plní řadu významných funkcí
- **akademické svobody a akademická práva**
  - svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby
  - svoboda výuky (otevřenosti různým směrům)
  - právo učit
  - exkluzivně pak přiznávat akademický titul, konat habilitační řízení a konat řízení jmenování profesorem, používat akademické insignie a konat akademické obřady
- **ALE:** výslovný zákaz zakládat a organizovat činnost politických stran a politických hnutí

6

Správa vysokého školství

- základ úpravy = **zákon o vysokých školách (ZVŠ)**
  - výsledkem kompromisu
- **veřejná správa vysokého školství**
  - **samospráva** - § 6 a 7 odst. ZVŠ
    - akademická senát
    - rektor,
    - vědecká/umělecká rada
    - rada pro vnitřní hodnocení
    - disciplinární komise
  - **další orgány:** správní rada, kvestor
- **státní správa**
  - MŠMT
  - Národní akreditační úřad pro vysoké školství

7

Vysoké školy

- právnické osoby
- základní dělení dle ZVŠ na
  - **veřejné**
  - **soukromé**
  - **státní**
- **VŠ univerzitní a neuniverzitní**, a to na základě realizovaných studijních programů
  - **VŠ neuniverzitní** uskutečňuje bakalářský a může uskutečňovat také magisterský, a v souvislosti s tím tvůrčí činnost – nečlení se na fakulty
  - **VŠ univerzitní** může uskutečňovat všechny typy studijních programů

8

Veřejná vysoká škola (§ 5 a násl. ZVŠ)

- zřízení (zrušení, splynutí, sloučení) **výhradně zákonem**
  - seznam v příloze č. 1 ZVŠ
- **vnitřní předpisy VŠ**
  - **statut** - základní záležitosti veřejné VŠ (název, sídlo, typ, organizační strukturu, podmínky pro přijetí ke studiu, poplatky, obřady a insignie, hospodaření s majetkem,...)
  - **volební a jednací řád akademického senátu** veřejné vysoké školy
  - **vnitřní mzdový předpis**
  - **jednací řád vědecké rady** veřejné vysoké školy
  - **řád výběrového řízení** pro obsazování míst akad. pracovníků
  - **studijní a zkušební řád**
  - **stipendijní řád**
  - **disciplinární řád** pro studenty
- **vztah veřejné VŠ ke státu**
  - státní orgány mohou zasahovat do činnosti veřejné vysoké školy jen na základě a v mezích zákona a způsobem zákonem stanoveným

9

Veřejná vysoká škola

- může se členit na **součásti** (§ 22 ZVŠ):
  - **fakulty** (§ 23 - § 33 ZVŠ)
    - nejméně jeden akreditovaný studijní program a vykonává tvůrčí činnost
    - samosprávný zastupitelský akademický orgán
  - **vysokoškolské ústavy**
  - **jiná pracoviště a účelová zařízení**
- **omezené právo samosprávné normotvorby**
  - ⇒ v souladu s vnitřními předpisy VŠ

10

Veřejná vysoká škola

- se samosprávným charakterem veřejné VŠ souvisí také **ekonomická autonomie**
  - veřejná VŠ má **vlastní majetek** (§ 19 ZVŠ), na hospodaření s tímto majetkem se současně vztahují určitá omezení (§ 20)
  - hospodaří podle **rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu** (§ 18)
  - má **nárok na příspěvek ze státního rozpočtu** na vzdělávací a tvůrčí činnost (§ 18 odst. 3)
  - příjmy rozpočtu tvoří zejména:
    - příspěvek ze st. rozpočtu, ze st. fondů a z rozpočtů obcí a krajů
    - poplatky spojené se studiem
    - výnosy z majetku
    - výnosy z doplňkové činnosti
    - příjmy z darů a dědictví

11

Soukromá vysoká škola (§ 39 a násl. ZVŠ)

- právnická osoba – sídlo/ústřední správa/hl. místo podnikatelské činnosti v EU/zřízení podle práva jiného členského státu
  - oprávněna působit jako **soukromá vysoká škola**, se souhlasem MŠMT
  - organizace a činnost také upravena **vnitřními předpisy** (platí obdobně jako v případě veřejných VŠ)
  - zejm. stanoví, **kteří orgány** podle ZVŠ vykonávají působnost
- **financování**
  - **poplatky spojené se studiem** stanoví soukromá VŠ ve svém vnitřním předpisu (§ 59 ZVŠ)
  - možné i určité financování ze státního rozpočtu (§ 40 odst. 2-4)
- **působnost MŠMT** směrem ke soukromým VŠ, zejm. dozor (§ 43)

12

Státní vysoká škola (§ 94 a § 95 ZVŠ)

- státní vysoké školy = **vojenské a policejní VŠ**
  - seznam v příloze č. 2 ZVŠ
- **samospráva jen v omezeném rozsahu**
  - uplatňují se spíše vojenské, resp. policejní metody správy
  - nejsou samostatnými právníckými osobami a nemají tak ani ekonomickou autonomii
- státní správu vůči nim ve valné většině vykonává MO, resp. MV
- financování ze státního rozpočtu z kapitoly MO, resp. MV

13

Studium na vysoké škole (§ 48 a násl. ZVŠ)

- vysokoškolské vzdělání se získává **studiem v rámci akreditovaného studijního programu** podle **studijního plánu** stanovenou **formou studia** (§ 44 ZVŠ)
- **studijní programy:**
  - bakalářský (§ 45)
  - magisterský (§ 46)
  - doktorský (§ 47)
- **student** = osoba zapsaná ke studiu ve studijním programu (§ 61 a násl.)
- **akademický pracovník** (§ 70 a násl.)
- **akreditace studijního programu** (78 an.)
  - Národní akreditační úřad pro vysoké školství

14

Studium na vysoké škole

- studium **začíná** zápisem
- **ukončuje se**
  - úspěšně (§ 55 ZVŠ)
  - neúspěšně (§ 56)
    - zanecháním studia
    - nesplní-li student požadavky vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu
    - vyloučením
      - za disciplinární přestupek
      - za podvodné jednání při přijímacím řízení
    - zánikem akreditace
- **poplatky spojené se studiem** na veřejné VŠ (§ 58)

15

Veřejnosprávní rozhodování o právech a povinnostech studentů (§ 68 ZVŠ)

- **rozhodování mj. o:**
  - povolení mimořádného opravného termínu zkoušky
  - přerušení studia
  - přiznání stipendia
  - uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností
  - vyloučení ze studia
- ⇒ účastníkem toliko student, možnost odvolání do 30 dnů, odvolacím orgánem rektor
- **disciplinární řízení**
  - zahajuje disciplinární komise na návrh děkana/rektora
  - ústní jednání
